

PANITIKAN HINGGIL SA KARAPATANG PANTAO

Mga Nilalaman

Kahulugan at Kahalagahan ng Karapatang Pantao

Ang mga pangangailangan ng tao ay dapat matugunan upang siya ay mabuhay. Karapatan ng tao

na matugunan ang kanyang mga pangangailangan upang siya ay mabuhay nang may dignidad bilang tao.

Ang karapatang pantao ay ang mga karapatan na tinatamasa ng tao sa sandaling siya ay isilang. Ang

pagkakamit ng tao ng mga pangangailangan niya tulad ng pagkain. Damit, bahay, edukasyon at iba pang

pangangailangan ay nangangahulugan na nakakamit niya ang kanyang karapatan. Hindi maaaring

mabuhay ang tao kung hindi niya nakakamit ang kanyang mga karapatan. Mayroon tayong karapatan dahil

tayo ay tao. Ang pagkakaroon ng karapatang pantao ay bahagi na ng pagiging tao at hindi na

kinakailangan pang ito ay kilalanin ng pamahalaan sa estado sapagkat likas na itong bahagi ng tao.

Mahalagang malaman natin ang ating karapatan upang matamasa natin ang mga pangunahing

pangangailangan natin bilang tao. Sinumang umagaw sa ating mga pangangailangan o kumutil sa ating

buhay ngang walang dahilan ay lumabag sa ating karapatan bilang tao. Maari tayong dumulog sa hukuman

kung sakaling nahahadlangan ang ating karapatan. Ang pagkilala sa karapatang pantao ay pagkilala din sa

karapatan ng iba. Ang pagkilala sa karapatan ng iba ay nasasaad ng ating obligasyon na igalang ang

karapatan ng lahat ng tao. Kung lahat ng mamamayan ay kumikilala sa karapatan ng bawat isa, malaki ang

posibilidad ng kapayapaan sa lahat ng aspeto ng ating buhay sa lipunang Pilipino.

4.2 Ang Kababaihan sa Lipunang Pilipino

Maraming katangian ang mga kalalakihan na halos pareho din sa mga babae tulad ng pagiging

agresibo, matalino, mapagbigay, masipag, malambing, at iba pa. May mga gawain naman ang mga lalaki

na kaya rin ng babae tulad ng gawain ng abogado, doktor, mekaniko, kaminero, inhenyero, at iba pa. Sa

mahabang panahon, tiningnan ang mga tungkulin ng babae at lalaki batay sa bayolohikal na katangian ng

ating lipunan. Ang mga babae ay nanganganak kayat pangunahin sa naging tungkulin niya ay mag-alaga

ng bata at gampanan ang mga gawaing bahay. Dahil sa ang lalaki ay hindi nanganganak, naging tungkulin

niya ang maghanapbuhay sa labas ng tahanan. Maskulado ang lalaki kayat ang mga mabibigat na gawain

ay iniatang sa kanya. Samantala, tiningnan ang babae na may maliit at malambot na pangangatawan kayat

pananahi, panunulsi, pagluluto at iba pang pambahay na gawain ang iniatang sa kanya. Dahil nagkaroon

ng pagkakaiba-iba ng tungkulin ng babae at lalaki: ang babae sa loob ng bahay lamang at ang lalaki sa

labas ng bahay, ang naging resulta ay ang kakulangan ng pagkakataon ng babae sapagganap ng

mahahalagang gawain sa lipunan. Karamihan ng pinuno ng mga bayan ay mga lalaki.

Ang mganamamahala ng malalaking negosyo ay ibinibigay ng pamilya o ng mga miyembro sa lalaki. Nawalan ang

babae ng mahalagang papel sa pag-unlad ng bansa. Dahil dito, marami sa mga kababaihan ang

nakaranas ng di-pantay na pagtingin na nagreresulta sa iba't ibang problema tulad ng pambubog ng

asawa, karahasan sa kababaihan, pagbebenta sa mga babae, at iba pa.

- Ang Kalupi ni Benjamin Pascual

"KALUPI"

(Maikling kwento)

Si Aling Marta ay isang inang gagawin ang lahat para sa kaniyang anak. Mataas ang kaniyang

pangarap. Nang araw na iyon ay nalalapit na ang pagtatapos ng kaniyang anak. Kung kaya't maaga pa

lang ay nagtungo na agad siya sa palengke upang mamili. Sa kaniyang paglalakad ay nabunggo siya ng

isang batang marungis, na ayon sa itsura ay agad na napulaan ni Aling Marta. Mahirap, walang

pinag-aralan, bastos. Magbabayad na sana siya ng kaniyang mga pinamili nang mapagtanto niyang

nawawala pala ang kaniyang kalupi. Nataranta siya. Wari'y napapahiya na sa kaniyang pinamilhan.

Naguguluhan siya pero isa lang ang pumasok sa isip niya. Natitiyak niya na ang batang marungis na

nakabangga niya kanina ang kumuha ng kaniyang pitaka. Nagmadali siyang umalis para hanapin ang bata

at nang makita niya ito ay agad niyang hinablot ang damit at pilit na pinaamin sa pagkuha ng kaniyang

pitaka. Iginiit naman ng bata na wala siyang kinukuha ngunit pilit pa rin itong pinaaamin ni Aling Marta.

Marami na ang nakapalibot sa kanila at ang iba'y naaawa sa bata ngunit patuloy lang si Aling Marta sa

kaniyang ginagawa. Maya-maya'y dumating ang pulis, nagtanong sa bata at ang saad pa nito'y dadalhin sapresinto.

Labis na ikinatakot iyon ng bata. Ang binili niyang isdang bangus ay kakailanganin na ng kaniyang

tiyahin. Tiyak na mapagagalitan siya kapag hindi agad siya nakauwi. Ang mahigpit na kamay ni Aling

Marta ay nagdulot ng matinding sakit sa bata kung kaya't nang masapo ang kamay niya sa bata ay agad

na sinapo iyon ng bata, kinagat at sa pagkakataong iyon, wari'y nagkaroon siya ng pagkakataon para

makawala. Para makalaya. Humanap siya ng malulusutan. Malayo sa mapanghusgang si Aling Marta.

Ngunit hindi niya namalayan, kasabay ng tilian ng mga nakakita, at ang paghabol sa kanya ng pulis at ni

Aling Marta, ay ang pagkabangga niya sa humahagibis na jeep. Hanggang sa huling sandali, bago

mawalan ng buhay ang bata ay iginiit niya na wala siyang ginagawang masama, na wala siyang

ninanakaw. "Patay na ho ba ang bata? may pananagutan ho ba ako kung sakali?", tanong ni Aling Marta

sa pulis. Sa Loob-loob ni Aling Marta, naisip niya na dapat lang ang nangyari sa bata. Na iyon ang kapalit

ng pagkuha ng kalupi niya. Pagkauwi sa bahay, nagtaka ang asawa ni Aling Marta kung saan galing ang

mga pinamili niya. Kung saan galing ang pera niya gayong naiwan nito ang kalupi dahil kinuha ito ng

kaniyang asawa. Sa pagkakataong iyon ay tila ba pinanawan ng lakas si ALing Marta. Nanlamig at

nawalan ng malay.